

ข้าวโพดไทยมีอนาคต

จะเป็นผลพวงจากแรงผลักดันของบุคคลหรือองค์กรเกี่ยวข้องกับการผลิตข้าวโพดเพื่ออาหารสัตว์ของไทยหรือจากสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทยได้มีหนังสือลงวันที่ 29 พฤศจิกายน 2550 กราบเรียน ฯพณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แสดงความกังวลต่อสถานการณ์ข้าวโพดไทยจากอดีตเมื่อ 15-20 ปีที่แล้ว เคยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศรองจากข้าว มีพื้นที่ปลูกมากถึง 12 ล้านไร่ ผลผลิตเกือบ 5 ล้านตัน ในปีการปลูก 2533/34 เคยส่งออกจำหน่ายต่างประเทศได้มากถึง 1.22 ล้านตัน ปัจจุบันเหลือพื้นที่ปลูกประมาณ 6 ล้านไร่ ผลผลิตประมาณ 4 ล้านตัน ทั้งๆ ที่ความต้องการของการอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ไทยยังคงมีสูงขึ้นต่อเนื่องทุกปี ซึ่งพื้นที่ปลูกดังกล่าวกับผลผลิตที่ได้หากไม่เป็นเพราะเมล็ดพันธุ์ที่เกษตรกรใช้ปลูกเป็นพันธุ์ลูกผสมเกือบทั้งหมด หรือประมาณร้อยละ 98 ของพันธุ์ที่ใช้ปลูก ผลผลิตข้าวโพดไทยคงจะน่าเป็นห่วงมากขึ้น สถานการณ์การปลูกข้าวโพดไร่ไทยต่อเจ้าถดถอย สาเหตุอาจเป็นเพราะราคาที่เกษตรกรได้รับไม่พอใจ เมื่อเทียบกับพืชแข่งขันตัวอื่นๆ ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า เช่น อ้อย มันสำปะหลัง นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงสูงต่อการแปรปรวนของดินฟ้าอากาศจากภาวะโลกร้อน

ด้วยความกังวลต่อสถานการณ์ปลูกข้าวโพดไร่ไทย หากยังคงปล่อยให้เหตุการณ์ยังคงดำเนินไปตามปกติ โดยไม่เข้าไปจัดการเพื่อการพึ่งพาตนเองแทนการพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศที่ผันแปรตามสถานการณ์การผลิตของโลก ภาคอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าวโพดจะขาดเสถียรภาพ และศักยภาพในการผลิตแปรรูปกระทบต่อต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์และการส่งออกเพื่อการแข่งขันในต่างประเทศ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพสูงในการผลิตข้าวโพด มีความพร้อมทั้งทางด้านเทคโนโลยีการปลูก และการพัฒนาพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง แต่โอกาสกำลังสูญหายไปเพราะอาชีพนี้กำลังขาดเสถียรภาพ ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องทำการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเพื่อความมั่นคงของภาคอุตสาหกรรม และความมั่นคงทางอาหารที่เป็นผลิตผลต่อเนื่อง หลังจากได้วิเคราะห์และประมวลผลตามความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับข้าวโพดแล้ว ได้มีความเห็นเสนอต่อ ฯพณ ฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประเด็นสำคัญสรุปได้ว่า

1. รัฐบาลควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายข้าวโพดแห่งชาติ โดยเร่งด่วนเพื่อกำหนดนโยบายในเรื่องของข้าวโพดไทยในลักษณะเช่นเดียวกับคณะกรรมการนโยบายข้าว คณะกรรมการนโยบายอ้อย คณะกรรมการนโยบายยางพารา เป็นต้น
2. ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการปลูกข้าวโพดให้มีเสถียรภาพยั่งยืน โดยการกำหนดพื้นที่ปลูกที่มีศักยภาพสูงทั้งในเขตชลประทานในฤดูแล้ง และสภาพไร่ตามฤดูกาล ให้เป็นพื้นที่เป้าหมาย รัฐต้องกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นแหล่งปลูกที่ยั่งยืน ยกกระดับผลผลิตมุ่งสู่เกณฑ์มาตรฐานการผลิตที่ใกล้เคียงกับประเทศที่พัฒนาแล้ว
3. รัฐบาลควรมีมาตรการเพื่อประกันความเสี่ยงให้กับอาชีพการปลูกข้าวโพด มีการประกันราคาขั้นต่ำ

จากวันนั้นหรือประมาณปีเศษ ข้าวโพดไร่ไทยเริ่มเห็นอนาคต มีข่าวดี 2 เรื่องคือ เรื่องที่ 1 คณะรัฐมนตรีให้ มิมติเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552 เห็นชอบในการจัดตั้งคณะกรรมการ นโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (และ คณะกรรมการนโยบายมันสำปะหลัง) เพื่อเป็นกลไกกำกับดูแลสินค้าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์แบบครบวงจร มี องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ดังนี้

องค์ประกอบ

(1) นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย	ประธาน
(2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง	รองประธานกรรมการ
(3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
(4) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(5) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(6) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
(7) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการ
(8) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
(9) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
(10) เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
(11) ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
(12) อธิบดีกรมการค้าภายใน	กรรมการและเลขานุการ
(13) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1) กำหนดและเสนอมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ แผนปฏิบัติการเชิงกลยุทธ์ งบประมาณที่ต้องใช้ในการรักษาเสถียรภาพราคา ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของคณะกรรมการ และค่าบริหารจัดการที่เหมาะสม เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องและคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ ตามขั้นตอน

2) เสนอแนะนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาและแก้ไขปัญหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบและครบวงจร โดยครอบคลุมการขึ้นทะเบียนเกษตรกร การผลิตการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่า ให้กับสินค้า การบริหารสินค้าคงเหลือ การควบคุมคุณภาพมาตรฐานสินค้า และการวิจัยและพัฒนา ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3) ติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์ มาตรการและแผนปฏิบัติการตามที่ได้รับ ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

4) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะ แนวทางในการบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อคณะกรรมการนโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

5) เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือขอเอกสารหลักฐาน โดยให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานทางราชการให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ

6) ดำเนินการอื่นตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

คณะกรรมการนโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการรวม 3 คณะคือ

1. คณะอนุกรรมการด้านการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
2. คณะอนุกรรมการด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
3. คณะอนุกรรมการกำหนดราคาตลาดอ้างอิงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

คณะอนุกรรมการด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ผู้แทนสมาคมเมล็ดพันธุ์แห่งประเทศไทย ร่วมในคณะทำงานชุดนี้ องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการคณะทำงาน อำนวยการหน้าที่เปิดดูรายละเอียดได้ที่เว็บไซต์สมาคมฯ ส่วนยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์อยู่ระหว่างยกร่าง ซึ่งจะเผยแพร่ให้ทราบต่อไป เมื่อคณะกรรมการนโยบายให้การรับรองแล้ว

เรื่องที่น่ายินดีต่อวงการข้าวโพดไทย เรื่องที่ 2 โดยเฉพาะผู้ประกอบการปลูกข้าวโพด เมื่อคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 เห็นชอบหลักประกันราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2552/53 ตามมติคณะกรรมการนโยบายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่กิโลกรัมละ 7.10 บาท ณ ความชื้นที่ 14.5% ของข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เมล็ดเกษตรกรต้องขึ้นทะเบียนผู้ปลูกกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปริมาณเมล็ดข้าวโพดที่เกษตรกรได้รับสิทธิเข้าร่วมโครงการไม่เกินครัวเรือนละ 20 ตัน โดยต้องนำไปรับรองการขึ้นทะเบียนไปทำสัญญากับ ชกส. ทางด้านราคาจะมีการกำหนดราคาตลาดอ้างอิงโดยคณะอนุกรรมการกำหนดราคาตลาด อ้างอิงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ประกาศทุก 15 วัน รัฐบาลจะจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาประกันกับราคาอ้างอิง สำหรับฤดูกาลผลิต 2553/54 คงต้องรอดูประกาศต่อไป

ประเด็นการประกันราคาให้กับเกษตรกรที่มากขึ้นทะเบียนผู้ปลูกเป็นกลยุทธ์ที่จะสร้างเสถียรภาพให้กับอาชีพการปลูกข้าวโพด เพราะราคาจะมีความเป็นธรรมเป็นแรงจูงใจ แต่ยังคงระวังผู้ปลูกที่สวมสิทธิในผลผลิตที่เกิดจากการบุกรุกป่าสงวนและการลักลอบนำเข้าจากประเทศใกล้เคียง
